

Доценко І.О.
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Хмельницький національний університет

МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ БАНКУ

Наявність великої кількості наукових дискусій з приводу методів оцінювання фінансового потенціалу визначила доцільність подальшого розвитку даного напрямку. Оскільки, існують різні підходи до формування структури фінансового потенціалу, то не можна підходити однозначно і до вибору системи показників оцінювання фінансового потенціалу банку.

Найпоширенішим підходом до оцінювання економічного потенціалу є оцінка його локальних складових із наступним синтезом отриманих результатів до єдиного загального показника. На базі даного підходу виділяють два основних напрями оцінювання потенціалу – це аналіз на основі абсолютних показників та коефіцієнтний аналіз.

Оцінювання та аналіз економічного потенціалу на основі абсолютних показників передбачає визначення потенціалу як максимального обсягу ресурсів, які може мати банк для здійснення своєї діяльності [1]. Інші автори [2] дотримуються підходу до оцінки потенціалу банку на основі коефіцієнтного аналізу. У межах даного підходу вченими пропонуються різноманітні набори показників для оцінки потенціалу, а також методики виведення інтегрального показника на їх основі.

Перевагою оцінювання потенціалу банку на основі коефіцієнтного аналізу, є можливість порівняння банків між собою, окрім того даний підхід характеризує не тільки рівень потенціалу але й ефективність його використання. Однак коефіцієнтний аналіз потенціалу має і недоліки. Насамперед відносна оцінка потенціалу у вигляді інтегрального показника за стобальною шкалою чи від 0 до 1 є абстрактною і не дає реальної відповіді щодо рівня можливостей банку. Така оцінка не дозволяє будувати плани щодо подальшої діяльності на її основі і також не визначає необхідні напрями спрямування діяльності банку.

Поєднання підходів до аналізу абсолютних показників та коефіцієнтного методу представлено в роботі А. О. Бойко та А. В. Височиної [3], які пропонують оцінювати фінансовий потенціал

банку на основі аналізу показників прибутку, обсягу інвестицій, середньої заробітної платні тощо. Методичний підхід пропонує нормалізацію обраних показників та пошук еталонного значення. Фінансовий потенціал визначається як середнє відхилення від еталонного значення. Результати оцінки розділяються на чотири групи за рівнем потенціалу – мінімальний, низький, середній та високий.

Окрім цього в науковій літературі представлені також методи оцінювання потенціалу на основі системного аналізу. Вони передбачають отримання різних показників щодо діяльності банку, відносних та абсолютних, і подальшу їх оцінку на основі експертного аналізу із виявленням зв'язків та тенденцій.

Оцінка потенціалу банку можлива не лише з точки зору обсягів ресурсів та їх ефективності, а й з точки зору результатів, які можна отримати від використання даних ресурсів. Результативний напрям оцінювання потенціалу за абсолютними показниками передбачає визначення величини потенціалу як максимально можливого обсягу здійснення банківських операцій та надання послуг, за наявних умов діяльності. У якості результативного показника величини потенціалу банку може виступати рівень прибутку.

Отже, аналіз представлених в науковій літературі методичних підходів до оцінювання потенціалу банку, виявлення їх переваг та недоліків дозволили дійти висновку, що найбільш доцільним до використання в процесі оцінювання фінансового потенціалу банку є метод виражене рівнем результативності банку, адже основною метою банківської діяльності є максимізація прибутку, рівень якого обмежений наявними ресурсами та необхідністю контролю за ризиками.

Література.

1. Лебідь О. В. Потенціал банків України: проблеми визначення та оцінювання / О. В. Лебідь, О. В. Зуєва // Потенціал економічного розвитку країни: теорія і практика : колективна монографія у 2 т. – Донецьк : Східний видавничий дім, 2014. – Т. 1. – С. 233-248.
2. Кравченко О. В. Оптимізація внутрішнього потенціалу банку з метою підвищення ефективності його діяльності / О. В. Кравченко // Актуальні питання розвитку сучасної економіки. Частина 1 : монографія / ред. О. О. Непочатенко, Ю. О. Нестерчук. – Умань : Видавець «Сочінський», 2011. – С. 259-267.
3. Бойко А. О. Науково-методичний підхід до оцінки фінансового потенціалу регіонів України / А. О. Бойко, А. В. Височина // Вісник Української академії банківської справи. – 2013. – № 1. – С. 17-23.